

Cestovní náhrady v 350 příkladech

- pracovní a služební cesty
- cestovní náhrady v podnikatelské sféře
- cestovní náhrady ve veřejně prospěšné sféře
- přerušování pracovní cesty ze soukromých důvodů
- zvláštnosti MHD
- použití hybridních vozidel
- stravné při výkonu práce doma
- použití letadel v zahraničí
- kurzy pro přepočítání měn při vyúčtování
- praktické příklady včetně záúčtování
- nejčastější chyby a omyly
- příklad vyplnění tiskopisu

Případné zásadní legislativní změny, k nimž dojde v období mezi jednotlivými vydáními, budou ošetřeny formou vkládané aktualizace, která bude po dobu prodejnosti publikace volně ke stažení na www.anag.cz. Nutnost aktualizace posuzuje na základě legislativních změn výhradně autor ve spolupráci s nakladatelstvím.
Aktualizace však v žádném případě nemohou nahradit nová vydání knihy.

Aktualizaci zašleme zdarma na vyžádání

anag@anag.cz, tel.: 585 757 411

OBSAH

Úvodní slovo autora.....	16
Použité zkratky	18
V grafech použité ikony a zkratky.....	19
Účty použité v příkladech.....	20
1. ÚVOD.....	21
1.1 Základní předpisy.....	22
1.2 Základní pojmy	27
1.3 Základní zásady	30
1.3.1 Cestovní náhrady hradí zaměstnavatel.....	30
1.3.2 Možná úprava výše cestovních náhrad.....	31
1.3.3 Daňová uznatelnost cestovních náhrad a oprávněnost čerpání rozpočtu	32
1.3.4 Prokazatelnost.....	35
1.3.5 Každá pracovní cesta samostatně.....	38
2. KOMU CESTOVNÍ NÁHRADY PŘÍSLUŠÍ	39
2.1 Zaměstnanci.....	40
2.2 Zaměstnanci z hlediska ZDP.....	44
2.3 Zaměstnanci – cizinci	47
2.4 Jiné osoby	52
2.5 Zahraniční experti.....	57
3. KDY A CO ZAMĚSTNANCI PŘÍSLUŠÍ.....	58
3.1 Cesty, při nichž zaměstnanci cestovní náhrady přísluší	58
3.2 Druhy cestovních náhrad.....	60
3.3 Financování cestovních náhrad.....	62
4. PRACOVNÍ CESTY.....	66
4.1 Místo výkonu práce a pravidelné pracoviště.....	72
4.2 Cesty na pravidelné pracoviště mimo rozvrh směn	95
4.3 Cesty při práci z domova, na dálku.....	104
4.4 Cesta zaměstnance k výkonu práce do jeho bydliště	107
4.5 Cesty agenturních zaměstnanců	113
5. OSTATNÍ CESTY	118
5.1 Cestovní náhrady při přeložení zaměstnance.....	118

5.2	Cestovní náhrady při dočasném přidělení zaměstnance k jinému zaměstnavateli.....	119
5.3	Cestovní náhrady při přijetí do zaměstnání.....	120
5.4	Cestovní náhrady při výkonu práce v zahraničí.....	122
5.5	Cesty k návštěvě člena rodiny.....	124
6.	PODMÍNKY KONÁNÍ PRACOVNÍ CESTY	126
6.1	Místo nástupu a ukončení pracovní cesty	140
6.2	Způsob dopravy	155
6.3	Způsob ubytování.....	156
6.4	Doba trvání pracovní cesty	156
6.5	Přerušení pracovní cesty ze soukromých důvodů zaměstnance	160
6.6	Vnitřní předpis o cestovních náhradách.....	179
6.7	Tiskopis cestovní příkaz.....	182
7.	NÁHRADA JÍZDNÍCH VÝDAJŮ.....	193
7.1	Hromadný dopravní prostředek dálkové přepravy a taxislužba	194
7.2	Místní hromadná doprava.....	200
7.3	Silniční motorová vozidla	212
7.3.1	Vozidlo zaměstnavatele	213
7.3.2	Vozidlo zaměstnance.....	217
7.4	Jiný než určený dopravní prostředek.....	244
7.5	Neurčený dopravní prostředek	248
8.	NÁHRADA VÝDAJŮ ZA UBYTOVÁNÍ.....	250
9.	NUTNÉ VEDLEJŠÍ VÝDAJE	255
10.	STRAVNÉ PŘI TUZEMSKÉ PRACOVNÍ CESTĚ	265
10.1	Výše stravného	267
10.2	Stravné při bezplatně poskytnutém jídle.....	274
10.2.1	Snížení stravného ve státní a příspěvkové sféře.....	278
10.2.2	Snížení stravného v podnikatelské sféře.....	279
10.3	Stravné při výkonu práce v bydlšti.....	293
10.4	Stravné, strava, příspěvek na stravování.....	294
11.	ZAHRANIČNÍ PRACOVNÍ CESTY	299
11.1	Tuzemské stravné při zahraniční pracovní cestě	302
11.2	Zahraniční stravné.....	303
11.2.1	Vznik práva na stravné za cestu na území České republiky.....	305
11.2.2	Výše zahraničního stravného.....	306
11.2.3	Doba, za kterou zaměstnanci zahraniční stravné nepřísluší	308

11.2.4	Základní sazba zahraničního stravného	308
11.2.5	Postup při stanovení výše zahraničního stravného	309
11.3	Zahraníční stravné při bezplatně poskytnutém jídle	310
11.3.1	Snížení zahraničního stravného ve státní a příspěvkové sféře	311
11.3.2	Snížení zahraničního stravného v podnikatelské sféře	312
11.4	Příklady	313
11.5	Cesty zaměstnanců cizinců	356
11.6	Kapesné	361
12.	ZÁLOHA NA PRACOVNÍ CESTU, JEJÍ VYÚČTOVÁNÍ, VYPOŘÁDÁNÍ A ÚČTOVÁNÍ	368
12.1	Záloha na cestovní náhrady a jiné výdaje	368
12.1.1	Postup při neposkytnutí zálohy	370
12.1.2	Záloha na jiné výdaje	371
12.2	Vyúčtování cestovních náhrad	373
12.2.1	Zjištění výše doplatku nebo přeplatku	376
12.2.2	Používání kurzů v etapě vyúčtování	377
12.3	Používání platebních karet	392
12.3.1	Kurzy pro přepočet měn při použití firemní platební karty	392
12.3.2	Kurzy pro přepočet měn při použití soukromé platební karty	393
12.4	Vypořádání nároku zaměstnance	399
12.4.1	Zaokrouhlování	401
12.5	Účtování o cestovních náhradách	409
12.5.1	Používání kurzů při účtování	410
12.5.2	Rozdíly mezi kurzy používanými při vyúčtování a při účtování	414
12.5.3	Valutová pokladna	417
12.6	Souhrnné příklady	423
13.	PAUŠALIZACE CESTOVNÍCH NÁHRAD	436
14.	DALŠÍ SOUVISLOSTI	443
14.1	Nejčastější chyby při poskytování cestovních náhrad	452
	PŘÍLOHY	456
	Vyhláška č. 462/2021 Sb., platná pro rok 2022	457
	Vyhláška č. 511/2021 Sb., platná pro rok 2022	463

OBSAH – PŘÍKLADY

1	Dohoda o pracích konaných mimo pracovní poměr	42
2	Jízdní výdaje u dohody o provedení práce	43
3	Dohoda o provedení práce bez cestovních náhrad	43
4	Cestovní náhrady jednatele a společníka s. r. o.	46
5	Zaměstnanci – cizinci a jejich cesty do ciziny	50
6	Zaměstnanec – cizinec a dohoda o provedení práce	51
7	Akademický pracovník jiné VŠ	54
8	Použití soukromého auta členem maturitní komise	55
9	Cestovní náhrady studentů	56
10	Cestovní náhrady při tzv. nepojmenované smlouvě	56
11	Cestovní náhrady z grantu, ESF apod.	64
12	Zahraníční stravné ze dvou projektů	65
13	Jazykový kurz	69
14	Školení za účelem prohloubení kvalifikace	69
15	Cesta související se zvyšováním kvalifikace	70
16	Cestovní náhrady při školení během dovolené	71
17	Pravidelné pracoviště ve vnitřní směrnici	77
18	Cesty mimo budovu sídla zaměstnavatele	78
19	Místem výkonu práce je několik míst v obci, pravidelné pracoviště je sjednáno v jednom konkrétním místě	79
20	Místem výkonu práce je několik míst v obci, pravidelné pracoviště není sjednáno	80
21	Místem výkonu práce je obec, pravidelným pracovištěm je konkrétní místo	81
22	Místem výkonu práce je obec, pravidelné pracoviště není sjednáno	82
23	Místo výkonu práce a pravidelné pracoviště v bydlišti	82
24	Místo výkonu práce v bydlišti a provozovně	83
25	Místo výkonu práce Praha	84
26	Místo výkonu práce sjednáno šířeji než obec	84
27	Místem výkonu práce jsou konkrétní místa ve dvou nebo více obcích	85
28	Dvě obce jako místa výkonu práce	87
29	Místem výkonu práce je kraj	87
30	Více odloučených pracovišť	89
31	Místo nejčastějších začátků cest k výkonu práce	89
32	Místo výkonu práce sjednáno s řidičem šířeji než obec	90
33	Cesty obchodního zástupce po České republice	91
34	Pracovní cesty stavebního dělníka	91

35	Pravidelné pracoviště v několika obcích	92
36	Sloučené mateřské školy	93
37	Neposkytování cestovních náhrad v obci	94
38	Cesty po obci bez cestovních náhrad.....	94
39	Cesty do práce v sobotu a neděli	97
40	Doprovod dětí na akci školy mimo pracovní dobu	98
41	Den otevřených dveří v sobotu	99
42	Sportovní akce na školním hřišti v sobotu	100
43	Inventura v sobotu	100
44	Doba výkonu práce při cestě k výkonu práce mimo rozvrh směn.....	101
45	Školení mimo pracovní dobu.....	101
46	Výkon práce při pracovní pohotovosti	102
47	Výkon práce v sobotu a neděli.....	102
48	Mimořádný výkon práce v třísměnném provozu.....	103
49	Cestovní náhrady při práci přesčas	104
50	Cesty při práci z domova.....	106
51	Výkon práce v bydlišti zaměstnance	108
52	Nañizený výkon práce v bydlišti zaměstnance	109
53	Výkon nepřímé činnosti pedagoga v jeho bydlišti	109
54	Účast na webináři z bydliště zaměstnance.....	110
55	Distanční výuka	111
56	Výkon práce v bydlišti v zahraničí	113
57	Cesta agenturního zaměstnance mimo pracoviště uživatele.....	117
58	Cestovní náhrady sjednané při přijetí	121
59	Zahraniční cestovní náhrady sjednané při přijetí	121
60	Místo výkonu práce v zahraničí, pracovní cesta v ČR.....	123
61	Jízdní výdaje při návštěvě člena rodiny	125
62	Návštěva rodiny v zahraničí	125
63	Souhlas zaměstnance s vysláním na pracovní cestu	130
64	Pracovní cesta ředitele	131
65	Příkaz pro více pracovních cest	132
66	Cestovní příkaz u pravidelných cest	132
67	Nulový cestovní příkaz.....	133
68	Krátká pracovní cesta služebním autem.....	134
69	Hromadný příkaz k pracovní cestě	135
70	Podmínky pracovní cesty určené v plánu hromadné akce	136
71	Více pracovních cest v jednom dni	137
72	Počátek pracovní cesty den předem.....	138

73	Cesta do zahraničí v sobotu.....	138
74	Navazující pracovní cesty	139
75	Dvě pracovní cesty za sebou.....	139
76	Rozhodnutí o pracovní cestě při pohotovosti	140
77	Místo nástupu na pracovní cestu	143
78	Volba místa nástupu a ukončení pracovní cesty.....	143
79	Počátek a konec cesty.....	144
80	Neurčené místo nástupu na pracovní cestu.....	145
81	Cesta po městě při použití vlaku	145
82	Jiné místo nástupu a ukončení cesty než bydliště.....	146
83	Začátek pracovní cesty v obci, která je pravidelným pracovištěm.....	147
84	Cesta přes obec s pravidelným pracovištěm.....	148
85	Průjezd obcí, která je pravidelným pracovištěm.....	149
86	Příjezd na pracoviště v průběhu pracovní cesty	150
87	Místo nástupu na pracovní cestu během dovolené.....	151
88	Místo nástupu a ukončení pracovní cesty řidiče kamionu	151
89	Zahraniční cesty řidiče kamionu	152
90	Nástup na pracovní cestu v zahraničí	153
91	Místo nástupu na pracovní cestu cizince	154
92	Doba trvání pracovní cesty a doba výkonu práce	158
93	Nepracovní dny v průběhu pracovní cesty.....	159
94	Změna podmínek pracovní cesty během cesty.....	159
95	Konec pracovní cesty s koncem výkonu práce	160
96	Přerušování pracovní cesty po výkonu práce.....	168
97	Přerušování pracovní cesty před výkonem práce	169
98	Přerušování pracovní cesty před i po výkonu práce	170
99	Jízdní výdaje při přerušování pracovní cesty.....	171
100	Náhrada nedoložených jízdních výdajů	172
101	Jiná doba přerušování pracovní cesty.....	173
102	Dovolená po pracovní cestě	174
103	Stravné za dobu cesty zpět po přerušování pracovní cesty	175
104	Přerušování pracovní cesty čerpáním dovolené	176
105	Pracovní cesta v průběhu dovolené	177
106	Přerušování pracovní cesty jinou pracovní cestou	177
107	Nepovolené přerušování pracovní cesty	178
108	Kurz k přepočtu měn při přerušování pracovní cesty	179
109	Snížení stravného ve vnitřní směrnici.....	181
110	Omezení poskytování stravného.....	182

111	Podmínka pro povolení zahraniční pracovní cesty	182
112	Vyplnění tiskopisu cestovní příkaz	187
113	Vyplňování tiskopisu zaměstnanci	191
114	Čas odjezdu vlaku na tiskopisu cestovní příkaz	191
115	Počátek a konec výkonu práce na tiskopisu	192
116	Uvedení doby přechodu hranic ve vyúčtování	192
117	Společná jízdenka	197
118	Hromadná jízdenka	198
119	Úhrada jízdného ODIS kartou	199
120	Jízdní výdaje bez jízdenky	199
121	Cesta stopem	200
122	Použití MHD v obci, v níž má zaměstnanec sjednáno místo výkonu práce	207
123	Použití MHD v obci, která je místem výkonu práce	208
124	Použití MHD v jiné obci	209
125	Jízdné MHD při pracovní cestě mimo obec	209
126	Jízdenka MHD uhrazená prostřednictvím SMS	209
127	Platba MHD soukromou platební kartou	210
128	Jízdné MHD bez papírové jízdenky	210
129	Celodenní jízdenka MHD	211
130	Neproplácení jízdného MHD při cestě mimo obec	211
131	Nákup PHM do služebního vozidla	214
132	Služební vozidlo k cestě domů po pracovní cestě	215
133	Vozidlo pronajaté zaměstnancem v zahraničí	216
134	Nákup malého množství pohonné hmoty	227
135	Nákup PHM po pracovní cestě	227
136	V technickém průkazu neuvedeno oktanové číslo benzínu	228
137	V technickém průkazu uveden BA a Ethanol	229
138	Cena kvalitnější PHM	229
139	Použití ceny zimní nafty	229
140	Náhrada za použití motocyklu	230
141	Výpočet náhrady jízdních výdajů za soukromý automobil	230
142	Náhrada výdajů za použití soukromého vozidla bez předložení technického průkazu	231
143	Soukromé vozidlo na zahraniční pracovní cestě	232
144	Způsoby zaokrouhlování ZN a NPHM	234
145	Použití soukromého vozidla a MHD	235
146	Vozidlo zaměstnance – podnikatele	236
147	Vozidlo jiné firmy	236

148	Vozidlo podnikatele použité jeho zaměstnancem	237
149	Vozidlo zaměstnance řízené jinou osobou.....	237
150	Spotřeba benzínu a LPG nebo CNG	238
151	Výpočet a zaokrouhlování NPHM.....	240
152	Hybridní vozidlo zaměstnance	240
153	Plug-in hybrid zaměstnance	241
154	Náhrada za použití elektrokola.....	242
155	Archivace kopie technického průkazu vozidla.....	242
156	Porucha na soukromém vozidle	243
157	Vozidlo bez technického průkazu	243
158	Náhradní doklad o spotřebě PHM.....	243
159	Dodatečný souhlas s použitím soukromého vozidla	246
160	Cena jízdného při použití soukromého vozidla místo vlaku.....	247
161	Společná cesta soukromým vozidlem	248
162	Nepovolené použití soukromého vozidla.....	249
163	Zákaz používání soukromých vozidel.....	249
164	Ubytování bez vyúčtování cestovních náhrad	252
165	Limit výdajů za ubytování	253
166	Ubytování u příbuzných.....	253
167	Úhrada ubytování v České republice v cizí měně	254
168	Parkovné.....	258
169	Připojištění sedadel	259
170	Poměrná část ročního havarijní pojištění vozidla	259
171	Dálniční poplatek.....	260
172	Půjčcovné lyží.....	261
173	Úhrada servisu lyží před lyžařským výcvikem	261
174	Nepovinné očkování při cestě do zahraničí.....	261
175	Kurzový rozdíl jako nutný vedlejší výdaj	262
176	Rozdíl z kurzů.....	263
177	Poplatek za směnu vlastní cizí měny v zahraničí	264
178	Neprokázaná výše nutného vedlejšího výdaje.....	264
179	Nutný vedlejší výdaj bez dokladu.....	264
180	Stravné při posunutém začátku pracovní cesty	269
181	Součet dob trvání pracovních cest	270
182	Pracovní cesta trvající 5 hodin.....	270
183	Dvě kratší pracovní cesty.....	271
184	Několik pracovních cest v jednom dni	271
185	Dvoudenní pracovní cesta	271

186	Tuzemská pracovní cesta ve dvou dnech	272
187	Vyšší stravné	273
188	Vliv změny letního a zimního času na stravné	273
189	Ubytování a strava samostatně.....	280
190	Snídaně jako součást ubytování.....	280
191	Strava na dvoudenním semináři	282
192	Neúplné vyúčtování	282
193	Neuvedený počet bezplatně poskytnutých jídel	283
194	Poskytnutá, ale neodebraná strava.....	283
195	Oběd poskytnutý obchodním partnerem	284
196	Jídlo poskytnuté jinou firmou	284
197	Stravné a strava	284
198	Občerstvení na školení a jídlo ve školní jídelně.....	285
199	Strava při krátké pracovní cestě.....	286
200	Dvoudenní pracovní cesta a snížení stravného	286
201	Snížení stravného při dvoudenní pracovní cestě	287
202	Dvě cesty a jedno bezplatně poskytnuté jídlo	287
203	Snížení stravného při plném zajištění stravy.....	288
204	Dva zaměstnanci na pracovní cestě	289
205	Zaokrouhlování stravného.....	291
206	Zaokrouhlování stravného po snížení.....	291
207	Zaokrouhlování podle programu	292
208	Odečet hodnoty stravy	292
209	Hodnota stravy vyšší než stravné.....	293
210	Hodnota stravy na pracovní cestě.....	293
211	Stravné za dobu práce v bydlišti zaměstnance	294
212	Stravenkový paušál místo stravného	297
213	Stravenka na školení zdarma	297
214	Mimořádná směna a menu stravenka	297
215	Detasované pracoviště v jiné obci	298
216	Stravné a strava ve školní jídelně	298
217	Vyúčtování zahraniční cesty bez údajů o přechodech hranic	314
218	Prokázání doby přechodu státní hranice.....	315
219	Vliv časových pásem při cestě autem.....	315
220	Tuzemské stravné při jednodenní zahraniční pracovní cestě.....	316
221	Tuzemské stravné při dvoudenní zahraniční pracovní cestě.....	316
222	Dvoudenní tuzemská část po návratu ze zahraničí	317
223	Tuzemské stravné při delší zahraniční pracovní cestě.....	318

224	Tuzemská část cesty při návratu ze zahraničí	318
225	Vícedenní zahraniční cesta s každodenním návratem do České republiky	318
226	Několikeré překročení hranic České republiky v jednom dni	320
227	Právo na tuzemské stravné nevzniklo	321
228	První den zahraniční pracovní cesty	323
229	Poslední den zahraniční pracovní cesty	323
230	Právo na tuzemské stravné vzniklo	324
231	Vyšší tuzemské stravné	325
232	Průjezd více státy	326
233	Dvě krátké zahraniční pracovní cesty	327
234	Dva velmi krátké průjezdy zahraničím	329
235	Dvě zahraniční pracovní cesty, jedna delší	330
236	Dvě zahraniční pracovní cesty, jedna velmi krátká	331
237	Konec jedné a začátek druhé cesty v jednom dni (řidič kamionu)	332
238	Zahraníční stravné za celkovou dobu trvání pracovní cesty	334
239	Dvoudenní tuzemská pracovní cesta a následující zahraniční cesta	334
240	Neuplatněné tuzemské stravné	335
241	Vznik práva na stravné při více bezplatných jídlech v tuzemsku	335
242	Ve dvou státech stejně dlouho	336
243	Cesta na Slovensko přes Rakousko	337
244	Zahraníční stravné ředitele školy	338
245	Doba trvání pracovní cesty při použití letadla	338
246	Vliv časových pásem při použití letadla	339
247	Doba odletu (příletu) letadla	339
248	Cesta letadlem s mezipřistáními	340
249	Cesta letadlem a autem	342
250	Použití letadla a trajektu	343
251	Odlet letadla ze zahraničí	344
252	Použití letadla v zahraničí	346
253	Snížení tuzemského stravného při zahraniční pracovní cestě	347
254	Snížení zahraničního stravného při plné stravě	348
255	Strava all inclusive	348
256	Zahraníční stravné a odpočet stravy	349
257	Zahraníční stravné a jeho snížení	350
258	Snížení základní sazby zahraničního stravného	351
259	Nižší snížení zahraničního stravného	351
260	Snížení zahraničního i tuzemského stravného	352
261	Snížení zahraničního stravného za stravu poskytnutou v tuzemsku	352

262	Strava poskytnutá v tuzemsku i v zahraničí v jednom dni.....	353
263	Způsob snížení zahraničního stravného	354
264	Vypořádání zahraničního stravného - volba měny.....	355
265	Zaokrouhlování zahraničního stravného.....	356
266	Cizinec, místo výkonu práce v ČR, pracovní cesta do ČR	356
267	Cizinec, místo výkonu práce v ČR, pracovní cesta do zahraničí	358
268	Cizinec, místo výkonu práce v ČR, pracovní cesta letadlem do zahraničí	359
269	Cizinec, místo výkonu práce v zahraničí.....	360
270	Výše kapesného	363
271	Kapesné stanovené pevnou částkou.....	364
272	Kapesné při krátké době v zahraničí.....	364
273	Kapesné při bezplatném poskytnutí jídla.....	364
274	Kapesné v případě, že zahraniční stravné není při více bezplatných jídlech poskytnuto	365
275	Kapesné za část zahraniční pracovní cesty	366
276	Kapesné při neposkytnutí zálohy	367
277	Kapesné ředitele příspěvkové organizace.....	367
278	Měna zálohy	372
279	Kurz pro poskytnutí zálohy	372
280	Vyúčtování cestovních náhrad jednou za měsíc	379
281	Přeplatek jako záloha na další cestu	380
282	Záloha na cestovní náhrady na celý měsíc	380
283	Směna jedné měny za jinou.....	380
284	Dvě směny zálohy v zahraničí	381
285	Zpětná směna	381
286	Doplnění zálohy.....	382
287	Dvě zálohy před pracovní cestou	382
288	Poskytnutí zálohy po odjezdu zaměstnance do zahraničí	382
289	Směna zálohy v České republice.....	383
290	Záloha a směna jiné měny v zahraničí	383
291	Kurzy při záloze v české měně	383
292	Cesta bez zálohy a kurz směny v zahraničí.....	384
293	Dva zaměstnanci na společné pracovní cestě.....	384
294	Kurz nedoložené směny	385
295	Kurz při dvou cestách v kalendářním dni	385
296	Exotická měna.....	386
297	Postup přepočtu při směně zálohy.....	387
298	Jedna záloha na dvě zahraniční pracovní cesty.....	388

299	Přepoččet cizí měny pro zjištění výše přeplatku a jeho vrácení	389
300	Kurz z dokladu o platbě v jiné měně.....	390
301	Použití kurzů po lhůtě pro vyúčtování.....	391
302	Kurzy pro cestovní náhrady a jiné výdaje	391
303	Použití firemní platební karty před pracovní cestou.....	394
304	Kurz při platbě firemní platební kartou	395
305	Vyúčtování při použití firemní platební karty	396
306	Kurz při použití soukromé platební karty	397
307	Výpis z účtu soukromé platební karty	397
308	Platba soukromou platební kartou před pracovní cestou.....	397
309	Zaplacení akce prostřednictvím internetového bankovníctví.....	398
310	Doplatek při neposkytnutí zálohy.....	403
311	Přepočty měn.....	403
312	Dva cestovní příkazy z jedné zahraniční pracovní cesty.....	405
313	Vypořádání zahraničního stravného v Kč.....	405
314	Volba měny pro vypořádání zahraničního stravného	406
315	Měna, ve které se vrací přeplatek.....	407
316	Zakrouhlení přeplatku ze zahraniční pracovní cesty.....	408
317	Vrácení vyšší částky, než je přeplatek	408
318	Hromadné vyúčtování cestovních náhrad	409
319	Kdy se účtuje o cestovních náhradách	413
320	Výběr cizí měny zaměstnancem z účtu zaměstnavatele	418
321	Záloha v cizí měně bez valutové pokladny.....	418
322	Zahraněční cesta bez valutové pokladny	419
323	Vrácení zálohy	419
324	Okamžik vzniku účetního případu	420
325	Účtování o doplatku při poskytnutí zálohy v Kč.....	420
326	Účtování o doplatku při neposkytnutí zálohy.....	421
327	Účtování o cestovních náhradách bez zálohy.....	422
328	Vytvoření dohadné položky.....	423
329	Zrušení valutové pokladny	423
330	Doplatek ze zahraniční pracovní cesty.....	424
331	Doplatek při denním a pevném kurzu	427
332	Vrácení přeplatku v různých měnách.....	432
333	Opakované pracovní cesty	439
334	Paušalizace jízdních výdajů MHD.....	439
335	Paušalizace jízdních výdajů soukromým vozidlem	441
336	Paušalizace náhrad u cest podle § 152 písm. c) zákoníku práce	442

337	Paušál jako součást mzdy	443
338	Minimalizace cestovních náhrad	443
339	Cestovní zpráva	444
340	Archivace dokladů	445
341	Zřeknutí se stravného	445
342	Vyúčtování elektronicky	446
343	Vrácení neoprávněných částek	447
344	Neuskutečněná cesta	447
345	Odmítnutí pracovní cesty	448
346	Cesta na pracovnělékařskou prohlídku	449
347	Cesta za účelem testu na covid-19	450
348	Snížení administrativy	450
349	Kdo provádí likvidaci cestovních náhrad	451
350	Daň silniční za soukromé vozidlo	451

Přitom je možno sjednat poskytování všech druhů cestovních náhrad nebo pouze některých, např. jen náhradu jízdních výdajů. Nelze však sjednat způsob stanovení jejich výše, neboť ten je dán zákoníkem práce.

Není-li v uvedených dohodách poskytování cestovních náhrad sjednáno, nelze je příslušné osobě poskytnout. Vždy je však možno sjednat dodatek (písemně) k příslušné dohodě.

Příklad 2 Jízdní výdaje u dohody o provedení práce

Na letním táboře bude činnost hlavního vedoucího vykonávat osoba, se kterou máme pro tento účel sjednánu dohodu o provedení práce. V průběhu trvání tábora bude k nutným cestám používat svůj soukromý osobní automobil. Musí mu být poskytnuty všechny druhy cestovních náhrad, nebo je možné se dohodnout, že mu bude poskytnuta pouze náhrada jízdních výdajů soukromým vozidlem a stravné mu poskytnuto nebude?

➔ Řešení

V dohodě o provedení práce lze sjednat poskytování všech nebo jen některých druhů cestovních náhrad. Bude-li tedy v dohodě o provedení práce sjednáno poskytování náhrad jízdních výdajů za používání soukromého vozidla, pak uvedené osobě bude kromě odměny za provedenou práci příslušet náhrada jízdních výdajů ve výši stanovené podle § 157 a § 158 zákoníku práce.

Protože uvedený zaměstnanec bude nepochybně ubytován v místě letního tábora a bude se s účastníky tábora stravovat, je vhodné do dohody o provedení práce také uvést, že zaměstnavatel na své náklady zabezpečí přiměřené ubytování a poskytne celodenní stravu. Stravné, vzhledem k ujednání v dohodě, pak poskytnuto nebude. Pokud bylo sjednáno poskytnutí stravného, muselo by být v souladu s § 176 odst. 3 a 4 zákoníku práce sníženo.

Příklad 3 Dohoda o provedení práce bez cestovních náhrad

DDM pořádající letní tábor pro děti sjednal s občanem dohodu o provedení práce na výkon činnosti výchovného pracovníka na tomto letním táboře. Měl by mít cestovní příkaz a náleží mu i stravné, pokud má stravu, ubytování a dopravu bezplatně?

Čerpání diet zahraniční expert neprokazuje žádným dokladem. Tuto denní sazbu (pro ČR je v současné době 230 EUR) může poskytovatel úměrně krátit podle doby strávené zahraničním expertem v kalendářním dni v České republice, lze ji také snížit při bezplatném poskytnutí stravy, uhrazení ubytování, zajištění dopravy po České republice apod.

Z výše uvedeného je tak zřejmé, že zaměstnavatel svému zaměstnanci diety nikdy poskytnout nemůže.

3. KDY A CO ZAMĚSTNANCI PŘÍSLUŠÍ

V této kapitole jsou uvedeny cesty, při kterých zaměstnanci podle zákoníku práce přísluší cestovní náhrady, o jaké druhy cestovních náhrad jde a z jakých prostředků, příp. za jakých podmínek se tyto náhrady zaměstnancům proplácí a na co je při tom potřeba také zaměřit pozornost. Jak je uvedeno výše, za cestovní náhrady se podle § 156 odst. 3 zákoníku práce považují pouze náhrady, které byly poskytnuty v souladu s § 152 zákoníku práce.

3.1 Cesty, při nichž zaměstnanci cestovní náhrady přísluší

Ve smyslu ustanovení § 151 a § 152 zákoníku práce je **zaměstnavatel povinen poskytnout zaměstnanci v pracovním poměru cestovní náhrady**, tj. náhradu výdajů, které mu **vznikly** při:

- ➡ pracovní cestě (§ 42 zákoníku práce),
- ➡ cestě mimo pravidelné pracoviště (§ 34a zákoníku práce),
- ➡ mimořádné cestě v souvislosti s výkonem práce mimo rozvrh směn (§ 78 až § 87, § 93, § 95 zákoníku práce) v místě výkonu práce nebo pravidelného pracoviště,
- ➡ přeložení (§ 43, § 165, § 177 a § 178 zákoníku práce),
- ➡ dočasném přidělení (§ 43a, § 165 zákoníku práce),
- ➡ přijetí do zaměstnání (§ 165, § 177 a § 178 zákoníku práce) v pracovním poměru,
- ➡ výkonu práce v zahraničí (§ 172 a § 181 zákoníku práce).

Ustanovení § 152 zákoníku práce je pro cestovní náhrady velmi důležité, protože zcela jednoznačně stanoví, kdy zaměstnanci tyto náhrady přísluší.

Příklad 21

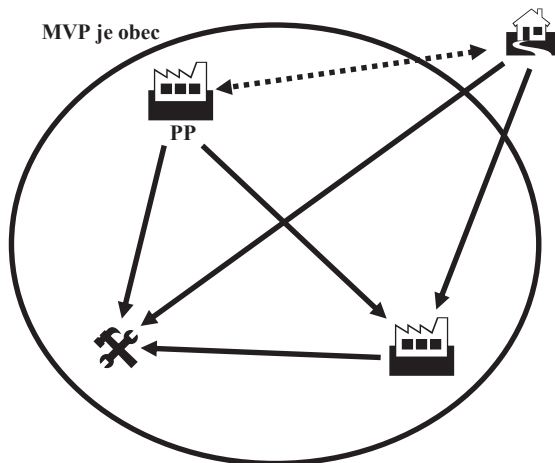
Místem výkonu práce je obec, pravidelným pracovištěm je konkrétní místo

Zaměstnanec má v pracovní smlouvě jako místo výkonu práce sjednánou obec a jako pravidelné pracoviště sídlo zaměstnavatele v této obci. Přísluší mu cestovní náhrady při cestách do jiného místa v obci, která je místem výkonu práce, než je pravidelné pracoviště?

➔ Řešení

Jestliže má zaměstnanec v pracovní smlouvě jako místo výkonu práce sjednánou obec, v níž se sídlo zaměstnavatele, provozovna nebo jeho jiné pracoviště nachází, záleží také na tom, zda a jak má sjednáno **v pracovní smlouvě** pravidelné pracoviště.

Má-li sjednáno pravidelné pracoviště v sídle zaměstnavatele, provozovně nebo jiném konkrétním místě v této obci, pak mu cestovní náhrady přísluší vždy, když v souvislosti s výkonem práce půjde mimo toto pravidelné pracoviště. Při cestě mezi bydlištěm a tímto pravidelným pracovištěm mu však v zásadě cestovní náhrady nepřislouží. Výjimkou jsou cesty podle § 152 písm. c) zákoníku práce (viz kapitola 4.2).

6.3 Způsob ubytování

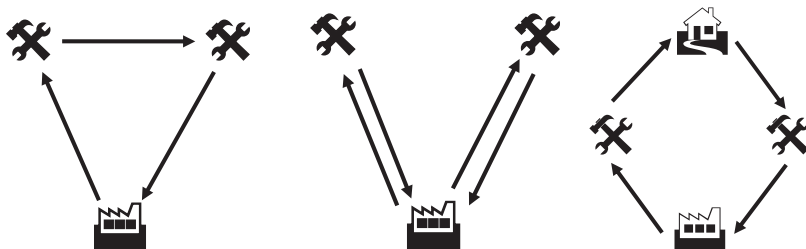
Způsob ubytování zaměstnance na pracovní cestě **není upraven** ani **omezen** žádným právním předpisem. Zaměstnavatel by ho však měl stanovit **nejpozději před nástupem** zaměstnance na pracovní cestu (např. ve vnitřní směrnici, na cestovním příkazu nebo jiným vhodným způsobem). Nejvhodnější je stanovit způsob ubytování ve vnitřním předpisu o cestovních náhradách. Může tak ale být učiněno až před pracovní cestou.

Zaměstnavatel může např. rozhodnout, ve kterém konkrétním místě nebo v jakém druhu či kategorii ubytovacího zařízení se může zaměstnanec ubytovat, do jak vysoké částky za ubytování apod. V řadě případů je potřeba zaměstnanci nejen určit způsob ubytování, ale také ubytování zajistit (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 21 Cdo 1561/2018 a kapitola 14).

Neurčí-li zaměstnavatel před pracovní cestou žádné podmínky, je volba způsobu ubytování na zaměstnanci a zaměstnavateli nezbude než uhradit zaměstnancem předložený doklad o ubytování bez ohledu na výši ceny.

6.4 Doba trvání pracovní cesty

Pracovní cesta může mít různou **dobu trvání** – hodinu (i méně) či více hodin, několik dnů, týdnů nebo i měsíců. V průběhu kalendářního dne může být vykonáno i **více pracovních cest**. Za samostatnou pracovní cestu se považuje např. každý odchod zaměstnance z pravidelného pracoviště nebo bydliště za účelem výkonu práce do určeného místa s následujícím návratem zpět na pravidelné pracoviště nebo do bydliště (místa pobytu).

Jedna pracovní cesta

Dvě pracovní cesty

Dvě pracovní cesty

To je důležité pro výpočet výše nároku zaměstnance na cestovní náhrady, zejména na stravné. Cestovní náhrady se totiž (s výjimkou zahraničního stravného při více zahraničních pracovních cestách v jednom dni) zjišťují

Jestliže se tedy zaměstnanec na pracovní cestě ubytoval u příbuzných nebo u známých, nelze mu žádné výdaje za ubytování ani výdaje s tím související proplatit. Za takové ubytování ani nelze zaměstnanci žádnou paušální částku, jak tomu bylo do dubna roku 1992, vyplatit.

Příklad 167 Úhrada ubytování v České republice v cizí měně

Zaměstnanec uhradil ubytování při tuzemské pracovní cestě v EUR. Jaký kurz máme při vyúčtování cestovních náhrad použít k přepočtu částky uvedené na dokladu vystaveném ubytovacím zařízením v EUR na Kč?

➔ Řešení

Do vyúčtování cestovních náhrad z tuzemské pracovní cesty je nutno vždy zahrnout částku uvedenou na dokladu o úhradě v Kč. Částku v cizí měně nelze do vyúčtování cestovních náhrad za tuzemskou pracovní cestu uvést, protože **doplatek či přeplatek z tuzemské pracovní cesty se vypořádává vždy v české měně** a pro přepočet měn při tuzemské pracovní cestě nejsou v zákoníku práce uvedeny žádné kurzy (jsou tam pouze kurzy týkající se zahraničních pracovních cest) a není tedy jak částky v cizí měně přepočítat na Kč.

Je potřeba poučit zaměstnance, že v ČR se platí všechny výdaje zásadě v Kč, nikoliv v cizí měně. Zaměstnanec nemůže postupovat, jak by chtěl, musí dodržovat příslušné předpisy a v uvedeném případě si musel být vědom, že postupuje v rozporu se zákoníkem práce. Že se nechal k takovému postupu přemluvit ubytovatelem, je jeho věc.

Kromě toho, jak také mj. uvádí MPSV, je podle § 13 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ČNB“) peněžní jednotkou v ČR koruna česká a podle § 16 odst. 1 cit. zákona jsou platné bankovky a mince vydané ČNB zákonnými penězi při všech platbách v ČR. Jestliže tedy zaměstnanec hradil ubytování na území ČR v Kč (k jiné měně není žádný důvod), musí mu ubytovatel vystavit účetní doklad na cenu v měně, kterou ubytování uhradil. Zaměstnanec musí po ubytovateli požadovat vystavení řádného dokladu, který osvědčí skutečnou platbu v Kč. Zaměstnavatel pak musí usměrnit postup zaměstnanců tak, aby byl v souladu právním řádem ČR a také aby mohl řádně vyúčtovat cestovní náhrady v zákonných penězích.

Pokud zaměstnanec přesto doloží doklad o ceně ubytování v tuzemsku v cizí měně a vy mu chcete náhradu výdajů za ubytování poskytnout, pak je podle mého názoru možno postupovat tak, jako by zaměstnanec výdaje

směnil část zálohy na PLN. Po návratu z Polska neprovedl vyúčtování zálohy a její zbytek směnil na Slovensku na EUR. Doplatek z druhé pracovní cesty mu bude vyplacen v české měně. Použij se u obou pracovních cest k přepočtům měn kurzy z dokladů o směně USD v zahraničí?

➔ Řešení

Při vyúčtování cestovních náhrad za první pracovní cestu se kurz z dokladu o směně USD na PLN použije. Na druhou pracovní cestu zaměstnanci záloha poskytnuta nebyla a k přepočtu doplatku z pracovní cesty na Slovensko zjištěného v EUR na českou měnu se použije kurz ČNB platný v den nástupu na tuto pracovní cestu.

Příklad 296 Exotická měna

Zaměstnanec byl vyslán na zahraniční pracovní cestu na Mauricius. Zaměstnanec si sám zajistil ubytování a zálohu uhradil ze svého účtu dne 5. 6. Záloha na cestovní náhrady mu byla poskytnuta až 27. 6. v USD před odjezdem na pracovní cestu. Doklad o ubytování byl vystaven v MUR (rupie). Zaměstnanec nedoložil kurz směny USD na MUR. ČNB nevyhlašuje denní kurz k MUR. Mám k přepočtu MUR na USD použít kurz ČNB k MUR z konce měsíce června, nebo kurz z konce měsíce, kdy byl doklad o ubytování vystaven (8. 7.), tj. kurz ČNB z posledního dne července, anebo kurz vyplývající z výpisu z účtu zaměstnance?

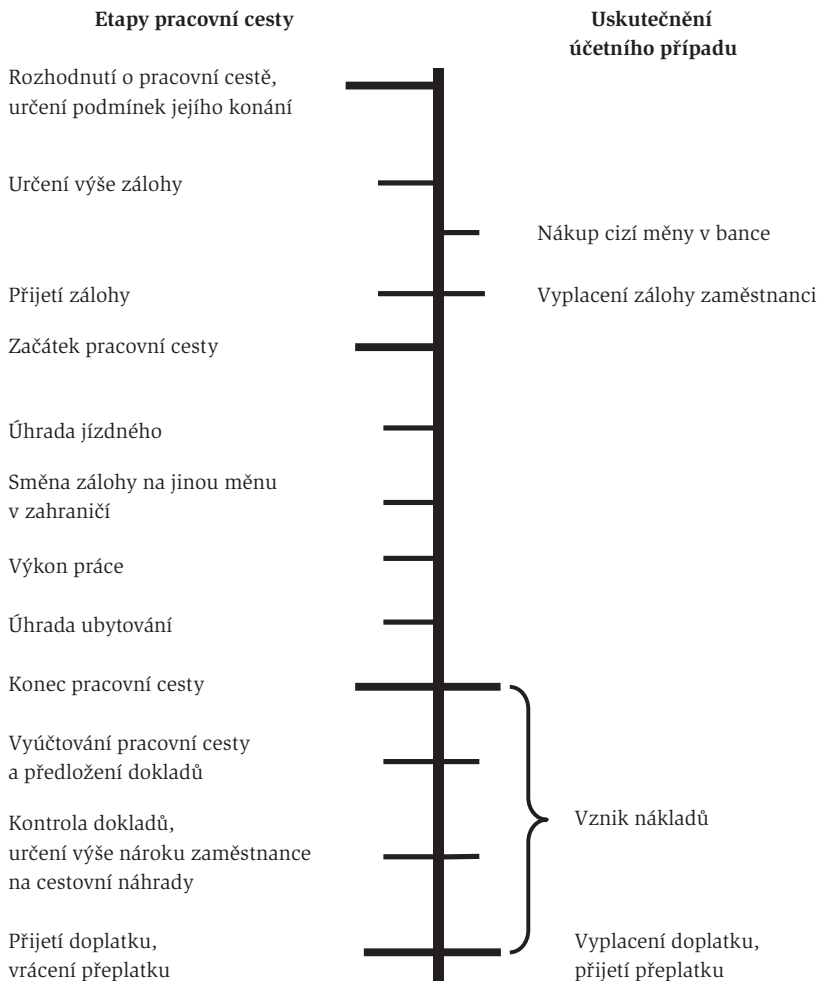
➔ Řešení

To, že zaměstnanec uhradil ubytování ze svého účtu, ani to, že ho uhradil dříve, než mu byla poskytnuta záloha, není pro řešení problému důležité. Stejně tak není podstatné, jaké údaje jsou uvedeny ve výpisu z účtu zaměstnance. Nejdůležitější je totiž doklad o ubytování vystavený v MUR – tam uvedená částka v MUR se zahrne do vyúčtování cestovních náhrad. Protože zaměstnanec nedoložil kurz směny USD na Mauriciu na MUR, použije se pro přepočet kurz ČNB k MUR platný v den poskytnutí zálohy, tj. v předmětném případě poslední platný kurz, tedy kurz vyhlášený ČNB poslední pracovní den předcházejícího měsíce (v uvedeném případě vyhlášený 31. 5.). Při provádění vyúčtování cestovních náhrad v měně zálohy, což je nejčastější způsob, se částka v MUR přepočte na USD poměrem uvedeného kurzu ČNB k MUR a kurzu ČNB k USD ze dne poskytnutí zálohy.

Pokud by zaměstnanec kurz směny USD na MUR v zahraničí doložil, musel by být tento kurz také použit.

Schéma č. 8

Etapy pracovní cesty a okamžiky uskutečnění účetního případu

Pokud zaměstnanec zaměstnavatele v podnikatelské sféře použije na pracovní cestě soukromý osobní automobil, jeho použitím se toto vozidlo stalo předmětem daně silniční.

U příspěvkových organizací, které patří do skupiny tzv. veřejně prospěšných poplatníků daně z příjmů právnických osob (viz § 17a ZDP), je osobní automobil s tuzemskou standardní registrační značkou použitý v ČR předmětem daně silniční tehdy, když je použit k činnosti, která je u příspěvkové organizace předmětem daně z příjmů podle § 18 ZDP (viz také § 18a ZDP). Případné osvobození od daně z příjmů právnických osob nebo celkem nulová daňová povinnost za příslušné zdaňovací období přitom není rozhodující.

Použije-li tedy zaměstnanec příspěvkové organizace osobní automobil na pracovní cestě související s činností, jež je předmětem daně z příjmů této organizace, je uvedené vozidlo předmětem daně silniční.

To se týká všech tzv. veřejně prospěšných poplatníků, tedy i spolků, nadací, nadačních fondů, odborových organizací, tělovýchovných jednot apod.

Daň silniční je povinen platit poplatník daně. V případě, že zaměstnanci za použití vozidla přísluší náhrada jízdních výdajů podle § 157 odst. 2 nebo 3 zákoníku práce, je podle § 4 odst. 2 písm. a) ZDŠIL poplatníkem daně silniční zaměstnavatel, nevznikla-li daňová povinnost již osobě, která je v technickém průkazu vozidla zapsána jako provozovatel (vlastník) vozidla.

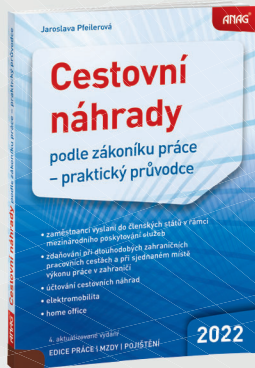
14.1 Nejčastější chyby při poskytování cestovních náhrad

Při poskytování cestovních náhrad podle části sedmé zákoníku práce se v praxi v etapě vyúčtování cestovních náhrad a jejich vypořádání se zaměstnancem vyskytují nejčastěji tyto chyby:

- Cestovní náhrady jsou poskytnuty i jiným osobám než zaměstnancům příslušného subjektu, přitom ve smyslu § 151 zákoníku práce poskytuje cestovní náhrady zaměstnavatel zaměstnanci, tj. svému zaměstnanci. Výjimkou jsou případy uvedené v kapitole 2.2 a 2.4.
- Osobám, se kterými je sjednána dohoda o provedení práce nebo dohoda o pracovní činnosti, jsou poskytovány cestovní náhrady, i když to v dohodě není sjednáno a není současně sjednáno pravidelné pracoviště. Takový postup je v rozporu s § 155 zákoníku práce.
- Cestovní náhrady jsou poskytovány i při jiných cestách než uvedených v § 152 zákoníku práce.

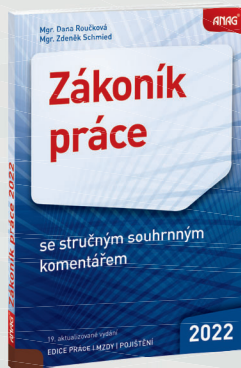
MĚSÍČNÍK
MZDOVÁ ÚČETNÍ

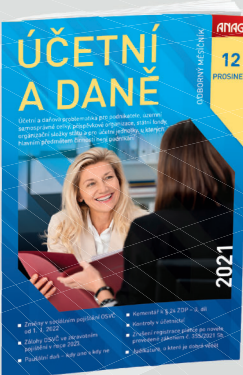
EDICE PRÁCE | MZDY | POJIŠTĚNÍ

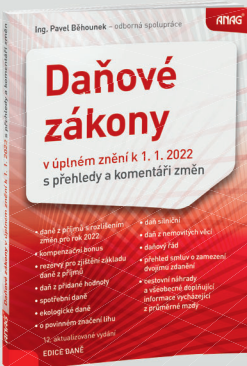
DVOUMĚSÍČNÍK
PRAKTICKÁ PERSONALISTIKA

EDICE PRÁCE | MZDY | POJIŠTĚNÍ

MĚSÍČNÍK
ÚČETNÍ A DANĚ

EDICE DANĚ

9 788075 543462

Doporučená cena 489 Kč